

DATUM
2014-02-10
ERT DATUM
2014-01-22

DIARIENR
2014/15-4
ER BETECKNING

Regeringskansliet
Utrikesdepartementet
103 39 Stockholm

Biståndspolitisk plattform, regeringens skrivelse 2013:13

Regeringen gav 2011 Statskontoret i uppdrag att utvärdera tillämpningen av regeringens modell för förstärkt resultatstyrning inom det internationella utvecklingssamarbetet.¹ I uppdraget ingick att lämna förslag på hur styrningen av utvecklingssamarbetet kan förbättras. Statskontoret slutsats var att styrningen och målstrukturen var komplex. Ett stort antal mål i ett stort antal styrdokument utan inbördes rangordning riskerade enligt Statskontoret att leda till att regeringens yttersta prioriteringar inte får genomslag och att styrningen därmed mister sin verkan.

Statskontoret föreslog i rapporten att styrningen borde förenklas och förtydligas. Ett förslag som lämnades var att regeringen borde ta fram en plattform som uttrycker en samlad politik för utvecklingssamarbetet. Vidare framhöll Statskontoret att resultatanalysen var underutvecklad och att den långsiktiga och strategiska styrningen borde utvecklas. Statskontoret ställer sig därför positiv till att regeringen nu presenterar en biståndspolitisk plattform för det internationella utvecklingssamarbetet och att regeringens övergripande biståndspolitiska prioriteringar och verksamhetens inriktning därmed kan avläsas i ett samlat dokument.

Behov av vissa förtydliganden

Regeringen konstaterar i den biståndspolitiska plattformen att all verksamhet ska vara strategistyrd. Styrningen av biståndet sker, förutom genom den biståndspolitiska plattformen, genom biståndets styrdokument såsom resultatstrategier, regleringsbrev och förordningar. Av plattformen framgår dock inte om detta innebär att samtliga nu gällande policyer och ämnesstrategier ska mönstras ut. Gäller detta exempelvis för strategin för det multilaterala utvecklingssamarbetet och den policy och strategi som idag styr stödet till det civila samhället? Enligt Statskontoret är det angeläget att nu gällande

¹ Uppdraget avrapporterades genom rapporten Styrning av svensk biståndspolitik – en utvärdering, Statskontoret 2011:25

policyer och strategier mönstras ut eller åtminstone inte längre utgör explicita styrdokument.

Enligt Statskontoret utgår den biståndspolitiska plattformen i relativt hög utsträckning från ett givarperspektiv. Statskontoret saknar en redogörelse för hur biståndet ska kunna motsvara Parisdeklarationens principer om att biståndet ska utgå från mottagarens behov och samarbetsländernas ägarskap.

Statskontorets tolkning är att de sex nya delmål som införts är ett resultat av en ambition att samla nuvarande policyer och ämnesstrategier i ett samlat dokument. Ett kvarstående problem är dock att det inte framgår hur prioriteringar mellan olika delmål är avsedda att göras. Statskontoret noterar också att de nya delmålen innebär att nya frågor (utbildning och hälsa) har fått en mer framskjuten plats. Detta utan något utförligt resonemang om på vilka grunder detta har skett. De sex delmålen innehåller vidare frågor som är identiska med regeringens tre tematiska prioriteringar. Enligt Statskontoret bör dessa därför mönstras ut.

Den biståndspolitiska plattformen innehåller en blandning av allmänt formulerade inriktningsmål och mer vägledande och styrande principer. Detta gör det svårt att utläsa regeringens yttersta prioriteringar. Som exempel på mer allmänt formulerade mål är betoningen på ett individfokus. Det är enligt Statskontoret svårt att utläsa vad detta betyder för genomförandet av politiken. I plattformen redogörs vidare i liten utsträckning hur för målen ska omsättas i genomförandet av politiken, exempelvis i olika landkategorier.

Biståndspolitiken utgår från de mål som uttrycks i politiken för global utveckling (PGU). Dessa mål anges i en proposition från 2003 och antogs av en enig riksdag. Målen för PGU uttrycktes i ett antal huvuddrag som sedermera har utvecklats till sex utmaningar. Enligt Statskontoret är det oklart hur de biståndspolitiska mål som uttrycks i den biståndspolitiska plattformen förhåller sig till målen för PGU. Vissa mål är identiska i de båda måldokumenterna, andra är det inte. Det finns vidare en risk för att två parallella styrsystem byggs upp.

Bättre förutsättningar för resultatstyrning

Statskontoret ser positivt på det uttalade målet att styrningen av utvecklings-samarbetet inte ska innebära att biståndet inriktas mot kortsiktiga resultat och att fokus ska ligga på ett mindre antal tematiska områden. Det gäller också regeringens strävan efter att minska rapporteringsbördan på biståndsförvaltningen och det svenska biståndets genomförare, däribland civilsam-

hällets organisationer. Detta är något som Statskontoret har påtalat i en rapport om bistånd genom svenska organisationer.²

Resultatstrategierna för det bilaterala biståndet har utvecklats de senaste åren. De tidigare samarbetsstrategierna innehöll en mängd mål och krav på olika nivåer, ofta uttryckta som viljeinriktningar. Resultatstrategierna har ensats och innehåller färre och mer konkreta och uppföljningsbara mål. Statskontorets sammantagna bedömning är att den biståndspolitiska plattformen, tillsammans med de utvecklade resultatstrategierna, har skapat betydligt bättre förutsättningar att resultatstyra det internationella utvecklingssamarbetet.

Yvonne Gustafsson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Erik Nyberg och utredare Gunnar Gustafsson, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Yvonne Gustafsson

Gunnar Gustafsson

² Bistånd genom svenska organisationer – En översyn av ramavtalssystemet, Statskontoret 2013:2